

Artu Jëfandikoo yu Mëna Bëññ-Ñett

Dooleyi Baat yu Boroom bi: Njàngum Nattu Gu Toppante gu Malaak yi ci Peeñu bi

Jeff Pippenger
2023-08-08

Nu jeexal sunu maqaal bu mujj bi xamle ne, ñetti malaakam yi ñëw ci Peeñu gi, kapitaal fukk ak ñeent, ñépp am nañu benn yégle ci seen loxo. Ñaareelu malaaka ak ñetteelu malaaka dañu leen xamle ne ànd nañu ak “mbind mi ci xob,” bi ñuy wàcc ak seen yégle. Malaaka bu nekk dafa tegu ci benn yégle, te agsiwug yégle bu nekk di jur ab jëf. Malaaka bu njëkk bi agsi na ci atum 1798. Boobu yégle deñkootuloon, te xam-xam yap na ci mbirum atte bi mu ngi jëm ci kanam. Yokku googu ci xam-xam jur na ñaari xeeti jaamukat. Bi ñaareelu malaaka bi agsee, yégleb rotug Protestan yi ubbeeku na, te xam-xam yokku na, ba ñaari xeet ñu sosu. Bi yégley Woote gi Diggante Guddi agsee ci 22 Oktoobar 1844, ubbeeku na ca Ndaje mañ ma ca Exeter, te xam-xam yokku na, ba ñaari xeeti janq yu sell ñu sosu. Bi ñetteelu malaaka bi agsee ci 22 Oktoobar 1844, yégley ñetteelu malaaka bi ak lépp lu muy tekki ubbeeku na, te xam-xam yokku na, ba ñaari xeet ñu sosu.

Benn benn ci jikko yi ñu man a gis ci malaaka yi mooy dooleel buñ jox yénekaayu malaaka bi. Yénekaayu ñaareelu malaaka bi amoon na doole ci yénekaayu Yuuxu Gudd gi, ni makkaanu wax ji weesu woon wonee ko, waaye Yuuxu Gudd gi duñu ko tegtal ci benn malaaka rekk; ay malaaka yu bari ñoo koy tegtal. Taariix bi méngoo woon ak ñaareelu malaaka bi ak Yuuxu Gudd gi wone na ne yénekaayu ñaareelu malaaka bi am na doole ba Yuuxu Gudd gi boolee ak moom. Ci téere boobu sax, ñu wax na nu ne:

«Maa gis malaaka yi, ñuy gaawantu ci asamaan, ñuy dem ak ñuy dikk. Ñu doon wàccsi ci suuf, te ba noppi yéegaat ci asamaan, di waajal matug benn mbir mu am solo lool. Noonu maa teg ci gis beneen malaaka bu am doole, ñu ko yónnee mu wàccsi ci suuf, ngir boole baatam ak bu ñetteel malaaka bi, te jox ndamam kàttan ak doole. Ñu jox malaaka bi kàttan gu réy ak ndam lu mag, te bi mu wàccsee, suuf sépp leer na ak ndamam. Leer gi jiitu woon malaaka boobu te topp ko, dugg na fépp, bi mu yuuxee ak doole lool, ci baat bu réy, naan: Bábbilon bu magbi daanu na, daanu na, te mu nekk kër rab yi, ak dajukaayu bépp ruu bu bon, ak cage bu bépp picc bu tilim te ñaaw. Baatu daanug Bábbilon bi, ni ko ñaareel malaaka bi joxe, joxees na koaat, ak yokkug yàqute yi doon dugg ci kër yi ngëm desde 1844. Liggéeyu malaaka bii dikk na ci waxtu wu baax, te mu boka ci mujj gu mag gu yégleb ñetteel malaaka bi, bi muy yaatu ba nekk yuuxu bu réy. Te nit ñi Yàlla moom waajal nañu leen fépp ngir taxaw ci waxtuw nattu gi ñuy bëgg a dajee ci lu gaaw. Maa gis leer gu réy tàbbi ci seen kaw, te ñu boolloo ci yégleb bi, te ñu yégle ak fit wu amul ragal, ak doole lool, yéglebu ñetteel malaaka bi.»

«Ñu yónnee malaaka yi ngir ñu dimbali malaaka bu mag ba jóge asamaan, te dégg naa ay baat yu mel ni dañuy riir fépp ne: “Génneen ci moom, yéen samay nit, ngir ngeen bañ a bokk ci ay bàkkaaram, te ngir ngeen bañ a jot ci ay mbugalam; ndaxte ay bàkkaaram yeg nañu ba

asamaan, te Yàlla fàttaliku na ay tooñam.” Bëgg-bëgg bii meloon ni mu doon yokk ci ñetteelu yégle bi, te mu booleek moom, ni yuuxu guddi gi boole woon ak yégle malaaka ñaareel bi ci atum 1844. Ndawlu Yàlla daldi dëkk ci kaw gaayi sell yi muñ te xaar, te ñu joxe ak fitnaàn waare bu mujj, bu tedd te am solo, di yégle ne Babilon dafa daanu, te di woo nit ñi Yàlla ngir ñu génn ci moom; ngir ñu man a récc ci mbugal mu tiit bi muy dajeeq.» Spiritual Gifts, volume 1, 193, 194.

Yuuxu Géej gi booloo ak ñaareelu malaaka bi, te malaaka bu Apokalips 18 moom itam booloo ak ñetteelu malaaka bi; te bu mu booloo ak ñetteelu malaaka bi, dafay delloo wax biir benn mboolem gi Yuuxu Géej ak ñaareelu malaaka bi boole woon ca njàlbéenu Adventism. Ci kaw ñaari seede, ñaareelu malaaka bi ak ñetteelu malaaka bi, bataaxalu bépp malaaka am na benn bataaxal bu ñaareel buy ko may doole. Ñaari seede yooyu di jàngale ne, ba bataaxalu malaaka bu njëkk bi agsee ci taarix, war na am gannaaw loolu ab jamono bu bataaxal boobu deñoon ci doole ngir bataaxal bu ñaareel. Loolu, ci dëgg-dëgg, moo doon itam dëgg ci malaaka bu njëkk bi. Ci njëkk xët bu weesu bu gudd bi nu bëgg a joxe, Rakku Jigéen White mooy wax ne malaaka bu njëkk bi am na benn melokaan yu mel ni yi Yowaana jox malaaka bu Apokalips 18, ba mu ne: “Waxees na ma ne liggéeyam moo di leerël suuf si ak ndamam, te artu nit ci yoonu merug Yàlla miy ñëw.” Leer na ne ci xët boobu mooy wax ci malaaka bu njëkk bi.

Bataaxal bu njëkk ba agsiwoon na ci 1798, te gannaaw loolu mu jot doole ci 11 At 1840, bi nguurug Otomaan bàyyiwone kàttanam. Ca jamono jooju malaaka mu màgg mi nekk ci Peeñug Yowaana fukki, wàcce na bàyyikoo asamaan te mu teg benn tànk ci suuf, benn ci géej. Moo di mandargaalu dooleelug bataaxal bu njëkk bi, te loolu mooy li xamale ne liggéeyu malaaka bu njëkk bi mooy benn liggéey ak bu malaaka bi nekk ci Peeñug Yowaana fukk ak juróom-ñett. Ñoom ñaar ñépp war nañoo leerloo suuf si ak seen ndam, waaye malaaka bi nekk ci Peeñug Yowaana fukk ak juróom-ñett, boole na boppam ak ñetteelu malaaka bi, ni Yuuxu Digg-Bi-Guddi boole woon ak ñaareelu malaaka bi, te ni it malaaka mi wàcce woon ci Peeñug Yowaana fukki boole woon ak malaaka bu njëkk bi.

Kon bi, bi malaaka bu njëkk bi agsee, am na beneen ndigal buñ ubbi woon mu jur ñaari xeeti jaamookat. Bi ndigalu malaaka bu njëkk bi amee kàttan ci malaakab Peeñu Yàlla fukk, dafa yoroon ci loxoom téere bu ndaw, bi mu digal Yowaana mu lekk ko, te loolu wone ne dafa indiwoon ab ndigal, ubbi ko, te mu jur ñaari xeeti jaamookat. Bi malaaka bu ñaareel bi, Yuuxu Diggante Guddi, ak malaaka bu ñetteel bi agsee, am na beneen ndigal buñ ubbi woon bu nattu te jur ñaari xeeti jaamookat.

Wàll wi nuy wax ci moom di wone, ci jëfandikoo njàngale ci diggante jaar-jaaru Almasi ak jaar-jaaru waa Millérite yi, ne yoonu nattu yu toppante yi xewoon ci jaar-jaaru waa Millérite yi xewoon na itam ci fan yi Almasi nekkoon, te loolu mooyoon mujjug Israayil gu yàgg ga. Su fekkee ne amoon na yoonu nattu yu toppante ci tambale Israayil gu xelu gi ak ci mujjug Israayil gu yàgg ga, kon dina am itam yoonu nattu yu toppante ci mujjug Israayil gu xelu gi, ni mu amee woon ci tambale Israayil gu yàgg ga.

Ci jaar-jaari Millérite, loolu dafay tektal juróom ñaari ubbi yiñ tëj woon, yi jéemee te jur ñaari xeetu way-jaamu yi, gannaaw 1798 ba bésuub 22 Oktoobar 1844. Wax ji leer na bu baax ne su fekkee ne nga laab ci benn nattu, doo mujj ci bi ci topp, ndax sañu ko jéema sax du am. Leer na itam ne ci jamonoy Almasi bi, yoonu natt wi dafa jeex ak ne ñi nekkoon nit ñi ñu tànn woon ca njëkk ngir kóllère gi, dañuy nekk ci lëndëm gu mat sëkk ci lu jëm ci pexe mucc gi. Dañeel ak Yaxya ñooy tektal ñi dégg baat bi nekk ca seen gannaaw, mooy ñi romb yoonu natt wu yokkute wi, wi laajoon saytu bopp bu kenn ku nekk ci wàllu dégg gu bees gu ne ñu ubbi.

Téere yi ñuy wax Daniel ak Peeñu yi benn téer lañu, te Daniel ak Yowaana ñoo di ñaari seede yu téer boobu benn bi. Benn seede mooy njàlbéenu téer bi, te beneen seede mooy mujju téer bi. Ñoom ñaar ñépp dañoo sonn dee ak dekki ci misaal; kenn ku nekk dafa jaar ci fitna gi nguurug Medo-Perse def ko, (muy misaalal États-Unis), te keneen ki jaar ci fitna gi Rooma def ko, (muy misaalal baapóor bi). Yowaana ñu ngi koy fitnaal ndaxte mooy aji sàmm bésuub Noflaay, ci déggoo ak Daniel mi ñu fitnaal ngir bañ a soppi ay doxalinam ci jaamu. Bu ñu booloo, dañuy tegtal ñi nekk ci mujjug àddina, ñi ñuy fitnaal ngir bañ a nangu jaamu Dibéer, mu wuutu bésuub Noflaay bu juróom-ñaareel ba.

Nit ñiir yi Daniel ak John di wone ñooy wala dinañu doon ñiñuy màndargaal ak sëf, ndax bi ñu sànnée Daniel ci kàrcey gaynde yi ngir mu bañ a topp buur bi ci ay “ndigal”, buur bi dafa tëj doj wi ak moom sëf ko, ngir ndigël ma bañ a soppeeku. Daniel ñu ko sëf ngir ba fàww, ndax ndigëlu buur bi ak itam sañ-sañu sëfam manula woon a soppeeku, ni ko yooni Med ak Perse yi waxe. Sëfu buur bi ñu ko teg ci doj, te bunt bi tëju. Bunt bi day tëj bu yoonu Dibeer gi aksee, te kenn manula ubbi bunt boobu, ni bunt bi tëjee woon 22 Oktoobar 1844. Lii nekk na misaal yu leer yu wone solooy xalaat du ñu ci xammbat rekk xew-xewu yonent yi ñu joxe ci ab waxu wax ju yonent, waaye itam solooy jëfandikoo xalis yi wër yonent bi, bu ñu ko wonee ci nettali bi.

Waaye lii itam mooy benn misaal bu wone dooley xalaatandoo njàlbéen bi (tééréb Daniel) ak mujje bi (tééréb Peeñu gi) benn ci benn, ni ñaari seede yu benn yonent lañu, ndaxte ñaari seede lañu soxla ngir taxawal dégg-bibël bu wér. Xew-xew yi ñu jébbalu woon ak nataalu yëngu-yëngu yonent yi ci wàllu yonent bi, ñoom ñépp a ngi bawoo ci xel mu Sell mi.

Mbind mi Mbind mépp am na cosaan gu jóge ca Yàlla, te am njariñ ngir jàngale, ngir yedd, ngir jubal, ngir yar ci njub; ngir nit ku Yàlla nekk mat, waajal bu baax ci bépp jëf ju baax. 2 Timote 3:16, 17.

Bu xew-xew yi Biibël waxoon, su fekkee ne dañuy melal jeexital àddina, kon itam misaalu yonent bi ak ay mbëggeelam ba muy jot ci wax ji te di seedeel ko, misaalu jeexital àddina la. Moo tax, bu ñu waxee ci anam yonent bi ak li muy def ci yoonu wax ju yonent, yonent bi mooy misaalu nit ñi Yàlla ci jeexital àddina. Su nu tëjje xel ci xam-xam boobu, bu nu boolee sàrtu Eliya bu Malasi waxoon ak sàrt yi nekk ci Révélation 14 ak 18, ñoom ñépp dañuy seedeel jaar-jaaru yégle bu mujj bi ñuy artu; waaye seen seede ñaar-a-ñar la.

Bataaxal bi dajalee ci ay xew-xew yu ñu waxoon lu jiitu, yu nekk ci biti askanu Yàlla, te benn seede bu ñaareel di ànd ak moom, moo di njàngum yonent bi ci bi mu doon jot bataaxal bi ak yégle ko. Xalaatu yonent bi ci ñaari rëdd yu yonent yu tegtal biti ak biir benn yeneen jaar-jaar ci benn

mboolem nettali gi, mag ñi sosoona Adventisme xam nañu ko te bind ko ci mbind mi ñépp man a gis. Ci sama xel, misaal mi gëna siiw ci jëfandikoo boobu lu mag ñi def, mooy bi ñuy wone ne juróom-ñaari manggal yu Kàddu gi ci Peeñu ak juróom-ñaari taalibe yu Peeñu yi ay jaar-jaar yu ànd lañu, yu tegtal jaar-jaaru kanam ak jaar-jaaru biirug mbooloom gëmkaat yi. Taalibe yi dañuy tegtal jaar-jaaru biti, manggal yi jaar-jaaru biir.

Bataaxalu Eliya bi ci Malasi, ak Apokalips saar ya ñeent-fukk ak ñeent ak fukk ak juróom-ñett, dañuy wone benn bataaxal jëfandikoo muy artu bu mujj bi, te itam ñu ko woowe ci Apokalips saar bi njëkk ne mooy “Peesug Yeesu Kirist.” Ci saar bu njëkk bi, Yàlla Baay bi jox na bataaxal bi Kirist; mu jox ko Jibraayil; mu jox ko Yowaana; te mu yónnee ko mbooloy kërce yi. Bataaxalu Eliya, ak itam bataaxal yi ñuy tegtal ci Apokalips saar bi njëkk, ak saar ya ñeent-fukk ak ñeent ak fukk ak juróom-ñett, ñoom ñépp benn bataaxal lañu sax.

Te xel yi yëglekat yi itam, dañu nekk ci suufu yëglekat yi. Ndaxte Yàlla du Boroom jaxasoo, waaye mooy Boroom jàmm, ni ko mel ci bépp mbooloom gaayi Yàlla yu sell yi. 1 Korent 14:32, 33.

Mbes moo mel ni benn yoon rekk, ndaxte « yonent yi dañuy toppante ak yonent yi. » Kàddu gi ñu tekki ni « toppante » ci ay saar yooyu dafay tekki: « suufel; te bu ñu ko jëfandikoo ci boppam, déggal: – nekk ci déggal (déggal), teg ci suuf, noot ba, (nekk, def) ci suufel (ci, ba ci), nekk (tegu) ci toppante (ci, suuf), jébbalu boppam ci. » Yonent yépp dañuy ànd ak seen moroom, te dañuy nekk ci toppante ak seen moroom walla ak ndigël gi ñu waxoon; te bu loolu amul, ndigël gi ñu joxe dina jur jaxasoo.

Lépp yépp ci misaal yu yonent yi ci bataaxal artu mujj mi, dañuy tegtal benn bataaxal rekk. Xew-xewu Boroom bi mooy ne ñi ñuy wax ne ñooy “boroom xam-xam” ci léebu fukki janq ya, te it ñooy “boroom xam-xam” ñi “dégg” “yokkuteg xam-xam” bi ba téereb Danyeel ubbeeku; coobare Boroom bi mooy ne “boroom xam-xam” yi xammee bataaxal wu mag wi bu ñu ko ubbeee. Xammee googu dafa am ci jëfandikoo yoonu njàngum Biibël bi ñu waxal bu leer ci Biibël bi boppam. Yoonu jàng woowu diineesu ko ci déggoo ak Esayi ñaar-fukk ak juróom-ñaareel, jaarale ko ci yoonu boole ci benn wàll ligne yu bare yu yonent yi di wax ci benn mbirum Biibël, te teg leen ci wëtante ngir saxal xew-xewu yonent yi jub.

Maa ngi leen di ñaan ngeen muñ, ndaxte fii la nuy jeexale mbind mi, te dinañu yeggale xalaat yii ci bind bu ci topp.